

Kávéház a Fűvészkertben

• Munkatársunktól

A JATE újszegedi fűvészkertjének kialakulásáról, történetéről és szerepéről esett szó elsősorban azon a beszélgetésen, amelyet a közéleti kávéház keretében rendeztek múlt hét pénteken este a fűvészkertben.

A fűvészkertben ebben a hónapban is sok látványossággal találkozhatnak a látogatók: teljes pompában virágzik az indiai lótusz, nyílnak az orchideák. Családok, óvodás és iskolás csoportok keresik fel minden nap az egzotikus növényekben is gazdag kertet. A pénteki találkozóra mintegy nyolcvan-an mentek el. *Mihalik Erzsébet*, a fűvészkert igazgatója katasztrófalásként nevezte az anyagi helyzetüket. Mint mondta, a fenntartásra nagyon kevés, a fejlesztésre pedig semmi nem jut. A JATE évente mintegy hatszáz-ezer forintot ad a költségvetéséből, amely az igazgató szerint csupán az üzemanyag- és a telefonköltséget fedezi. Egy magánszemély létrehozta ugyan a Szegedi Fűvészkertért Alapítványt is, amely azonban az alapítókén túl eddig egyetlen fillérrel sem gyarapodott. A kert bevetelésének nagy részét az a pénz jelenti, amit a látogatók fizetnek.

Mihalik Erzsébet elégedetten szólt arról, hogy a közéleti kávéházban nemcsak az irodalmi kultúra kap teret, hanem nyitottak a természettudományos kultúra felé is. Ezt a kezdeményezést a résztvevők szívesen fogadták, sőt javasolták, hogy hasonló – sőtával is egybekötött – estet jövőre is rendezzenek.

Együttműködés

• Budapest (MTI)

Az informatikai szakmai háttér erősítése, az utánpótlásképzés és a kutatói tevékenység elősegítése érdekében egy évre szóló együttműködési megállapodást kötött a Magyar Távirati Iroda Rt. és a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kara (VIK). A VIK a megállapodás keretében vállalja, hogy szakértői segítséget nyújt az MTI-nek az informatikai és távközlési rendszerek kialakításában, a fejlesztési tervek kidolgozásában, valamint a beruházások műszaki-gazdasági előkészítésében. Fogadják az MTI szakemberei által megfogalmazott diplomaterv-témákat, és megteremti kidolgozásuk feltételeit. A kar igény esetén tanfolyamokat és levelező képzést szervez a hírügynökség munkatársai számára.

Felvételi előkészítő

• Munkatársunktól

A József-Attila Tudományegyetem Természettudományi kara az 1998/99-es tanévben önköltséges előkészítő évfolyamot indít biológia, fizika, földrajz, kémia és matematika tárgyakból, amelynek célja egyetemi és főiskolai vizsgára való felkészítés. A jelentkezés feltételeiről érdeklődni személyesen, levélben vagy telefonon a JATE TTK Dékáni Hivatal Tanulmányi Osztályán lehet (6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 1., 62/321-921). A jelentkezési határidő 1998. szeptember 11.

• A jogi kari új dékánja

Elvadult az egyetemi világ

Besenyei Lajos: Minden pozíciót tisztességesen kitöltöttem. (Fotó: Schmidt Andrea)

Az elmúlt hónap elején lépett hivatalába a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának újonnan választott dékánja, dr. Besenyei Lajos, akivel – egyebek mellett – arról beszélgettünk, milyen volt egyetemistának lenni, és szerinte milyenek a mostani diákok.

– Édesapám eredeti szakmája cipész volt, de ezt a mesterséget a születésem után abbahagyta. Felköltöztek Budapestre, ahol kazánfűtő volt, édesanyám pedig a fegyvergyárban dolgozott – mutatja be néhány szóban szüleit Besenyei Lajos.

• Hogyan emlékszik vissza a gyermekkorára?

– A háború alatt visszaköltöztünk a Jászságba. Az iskoláimat 1943-ban Jász-kíséren kezdtem. A háború utáni időszak mai szemmel nézve nehezen értékelhető. Visszafogottságban éltünk, nem tudtuk, mi az a külföld, így aztán nem is éreztük annyira a nyomorúságot. Nem éltünk gazdagon, de nagyon szegényen sem. Gyerekkorommal nem fogtam fel tragikusnak azt az időszakot, sőt nekem szépek tűnt. 1951-ben kezdtem középiskolába járni Jászapátiban, ahol jó képzést kaptunk. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy az egyetemen több vezető oktató érettségizett abban a gimnáziumban.

• Ön volt az első értelmiségi a családban?

– Én voltam az első, aki érettségiztem, aki egyetemen végeztem, és aki egyetemi oktató lettem. A szülők mindenben támogattak, de magam döntöttem el, hol akarok továbbtanulni.

• Hogyan?

– Három pálya érdekelt: az építőmérnöki, a bányamérnöki és jogi. Egy húszfilével sorsoltam ki, hogy melyiket válasszam. Meggyőződése, hogy a készpályákat kivéve bármit el lehet sajátítani kellő szorgalommal és átlagos észbeli képességgel.

• Akkor másképpen lehetett bejutni az egyetemre, mint most. Mennyire számított a származás?

– Nagyon sokat. Nekem is előnyöm volt, mert munkás származású voltam. Minden kategóriából, munkából, pa-

Évszámokban

1937: Tápiószelén születik. 1955: a jászapáti Mészáros Lőrincz általános gimnáziumban jeles érettségit vizsgát tesz, és felveszik az akkori elnevezéssel a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára. 1959: summa cum laude minősítéssel doktorrá avatják, és a Lábatlani Cement- és Mészmuvekhez kerül jogi előadóként. 1960: házasságot köt, felesége dr. Sziitty Anna, aki jelenleg nyugdíjas, előtte a Budapest Bank tatabányai fiókjának igazgatója, egy leány gyermekük van. 1961: visszahívják a szegedi jogi karra, ahol először tanársegédként dolgozik. 1967: adjunktussá léptetik elő. 1975: elnyeri az állam- és jogtudomány kandidátusa címet, értekezését „A szocialista szervezetek termékforgalmi szerződéseinek szankciós rendszere” címmel készíti el. 1976: docensi kinevezést kap. 1992: megbízzák a Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék vezetésével, amelynek élén most is áll. 1991: három évig a kar oktatási ügyekért felelős dékánhelyettese. 1995: habilitál és egyetemi tanárrá nevezik ki. 1997: a Miskolci Egyetem Társadalomtudományi Habilitációs Bizottságának tagjává választják három évre. 1998. július 1.: a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja.

rasztból, értelmiségiből és egyébből is vettek fel. A származást a vizsgákról készült statisztikákban is külön megjelölték.

• Hogyan tudott hallgatóként mindig kiváló eredményeket elérni?

– Leginkább a pénz ösztönözt. Nem bírtam ki egy fél évnél tovább úgy, hogy ne kapjam meg a legmagasabb ösztöndíjat. Persze, tanulni is mindig szerettem. Az volt az elvem, hogy amikor tanulok, akkor intenzíven tanuljak. Egy-egy négyes időnként becsúszott, egyedül negyedéven voltam kitűnő. A sors iróniája, hogy az egyik félévben éppen abból a tárgyból kaptam négyest, amelyen tanszéket most vezetek.

• Mennyiben volt más az egyetem akkor, mint most?

– Azt hiszem, összehasonlíthatatlan. Ötvenketten voltunk az évfolyamon. Ismertük egymást, volt valami, ami összetartott bennünket. A mai hallgatók nem ismerik egymást, hiszen két-százötvenen járnak egy évfolyamra. Az oktatók is jobban ismertek bennünket. Ha láttunk az utcán egy professzort, követtük a tekintetünkkel, hogy köszönni tudjunk neki. Most nem tudok lejönni a második emeletről, mert a hallgatók elállják az utat. Elvadult egy kicsit az egyetemi világ. Mi, diákok egymásra is jobban tekintet-

el voltunk. Ma a hallgató gond nélkül kihúzza a társát a vizsgára jelentkezők közül, ha ő már nem fért fel a listára.

• Milyen pályára készült az egyetem alatt?

– Alapvetően tanári pályára. Amikor végeztem, a körülmények úgy alakultak, hogy elmentem dolgozni a lábatlani cementgyárba. Sokkal közelebb kerültem az élethez, ezért utólag azt mondom, minden tanársegédnek hasonló helyen kellene eltöltenie egy-két évet. 1961-ban aztán visszahívtak az egyetemre.

• Mennyire kellett megküzdeni mindazért, amit a dékáni kinevezéséig elért?

– Minden pozíciót tisztességesen kitöltöttem. Hosszú ideig voltam tanársegéd, majd adjunktus. Ingenem nem sok mindent kaptam, de az az életrendje, hogy mindenért meg kell dolgozni. Ezt a szobát előttem dékánként többen használták olyanok, akiket én tanítottam.

• Hogyan esett a választása a polgári jogra?

– Az elméleti témák messze estek az érdeklődésemtől. Az egyetemen három diákkörnek is tagja voltam: az államigazgatással, a büntetőjoggal és a polgári joggal is foglalkoztam. Az 1958-as diákköri konferencia meghatározó volt a választásban, mert azon a pol-

gári jogi témában készített dolgozatom kiemelt első díjat nyert.

• Hogyan értékeli dékáni tevékenységének első hónapját?

– Nem értek nagy csalódások. Az apró részletekkel még meg kell ismerkednem, de a tapasztalat az, hogy a vezetési elképzeléseimet alapvetően nem kell megváltoztatnom. Azt valom, hogy ne a karmester legyen az első hegedűs. A vezetőnek össze kell fognia a munkát, a feladatokat pedig szét kell osztania. A legfontosabb teendő megvizsgálni, hogy a tantervünk mennyire felel meg a mai igényeknek. Ma még sok a jelentkező, válogathatunk. De már észrevehető a telítődés a jogi területen. Most még tudunk perspektívát nyújtani, hiszen például az európai uniós csatlakozás során rengeteg jogászra lesz szükség. Ugyanakkor már érezhetően csökken az érdeklődés az értelmiségi pályá iránt. A gyerekek inkább vállalkozónak mennek, mert ott hamarabb folyik a pénz.

• Sok hallgató tartja szigorú embernek, ezért nem éppen népszerű. Ön is így látja magát?

– Igyekszem mindenkit egységesen elbírálni, és emberileg mindenkire egyformán viszonyulni. Azt hiszem, a személyem és a vizsgáztatásom köré misztikumot vont a hallgatóság. Igaz, azt a színvonalat, amit megszoktam, nem kívánom lejjebb adni. Ez azonban nem teljesíthetetlen. A követelményszintemet megerősíti bennem az, hogy sokszor találkozom tíz-húsz évvel ezelőtt végzett emberekkel, akik megállítanak a bíróság folyosóján, és azt mondják: de jó, hogy akkor olyan szigorú tetszett lenni.

• A tantás mellett mivel foglalkozik?

– Van egy ügyvédi irodám, polgári ügyekkel foglalkozom. Ha nem dolgozom, kikapcsolódásképpen kimegyek a Zákányzék mellett tanyámra, és ott kaplógatok, nyírom a füvet. De az is kikapcsolódás számomra, ha negyedórát játszok a számítógépen. Szeretek barkácsolni is, korábban régi bútorokat javítottam. És van két unokám, akikkel szintén foglalkozni kell.

Hegedűs Szabolcs

• Felvételi körkép: a SZÉF

Van merítési lehetőség

A Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Karon az idén felvett hallgatók létszáma nem változott a tavalyihoz képest. Az átlagosan finanszírozott keretbe 233-an jutottak be. Nagy részük nem vizsgázott, hanem mentességgel, a középiskolai eredményei alapján nyert felvételt.

Élelmiszeripari főiskolai Karon a ponthatár kettővel, élelmiszeripari szakon hárommal volt magasabb, mint tavaly. Az utóbbi szak ponthatár-növekedését *Bajusz Tamásné* oktatási főigazgató-helyettes jónak tartja, mert a műszaki felsőoktatásban – a divatszakkal kivételével – általában nagyon alacsony a ponthatár. Vállalkozó-menedzser szakon viszont három pontos csökkenés figyelhető meg, amelynek oka a főigazgató-helyettes szerint az, hogy nehéz volt a felvételi.

Mivel a diákok a főiskolákat jellemzően nem az első helyen jelölik meg a jelentkezési lapon, ezért a SZÉF-re olyanok is sokan bejutnak, akiknél az intézmény csak a 2-5. helyek valamelyikén szerepel. Az idén nappali tagozatra jelentkező 680 diákból 410-en írták be a SZÉF-et első vagy második helyen. Ez a szám közel duplája, az összesen jelentkezők pedig majdnem háromszorosa a felvehető hallgatók számának. Bajusz Tamásné szerint tehát van merítési lehetőségük. A főiskolára az egész országból

érkeznek hallgatók, a vidéki aránya 72 százalék. Élelmiszeripari főiskolai Karon az idén felvett hallgatók létszáma nem változott a tavalyihoz képest. Az átlagosan finanszírozott keretbe 233-an jutottak be. Nagy részük nem vizsgázott, hanem mentességgel, a középiskolai eredményei alapján nyert felvételt.

A nemek szerinti megoszlásról a statisztika azt mutatja, hogy gépész szakra döntően, 70 százalékban fiúk jelentkeznek. Élelmiszeripari főiskolai Karon az idén felvett hallgatók létszáma nem változott a tavalyihoz képest. Az átlagosan finanszírozott keretbe 233-an jutottak be. Nagy részük nem vizsgázott, hanem mentességgel, a középiskolai eredményei alapján nyert felvételt.

H. Sz.

A történetek tükrében

Megjelent a Belvedere Meridionale legújabb száma. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola történetéről, a kanizsai gyógyfürdő történetéről, valamint az 1849. október 15-i szőregi vérengzésről.

1314. március 18-án Párizsban egy kis szigeten maglyán égették el Jacques de Moly-t, a templomos rend nagymesterét, amivel véget ért a templomos rend közel kétszáz éves története. A véres ítéletet és végrehajtását egy hosszú, középkori koncepció per előzte meg. *Papp Gábor* referátumában a per menetét, az okokat és az összefüggéseket tárja az olvasó elé. *Fejős Sándor* tizenöt oldalon keresztül taglalja a kanizsai gyógyfürdő történetét a kezdetektől napjainkig. *Lányi Ernő* vasúttörténész a magyar magánvasutak és mozdonyaik című sorozatának újabb részét is közli a periodika. A legújabb számot egyébként *Máthé Zoltán* budapesti vasúttörténész a magyar magánvasutak és mozdonyaik című sorozatának újabb részét is közli a periodika. A legújabb számot egyébként *Máthé Zoltán* budapesti vasúttörténész a magyar magánvasutak és mozdonyaik című sorozatának újabb részét is közli a periodika.

Az élelmiszeripari főiskolai Karon az idén felvett hallgatók létszáma nem változott a tavalyihoz képest. Az átlagosan finanszírozott keretbe 233-an jutottak be. Nagy részük nem vizsgázott, hanem mentességgel, a középiskolai eredményei alapján nyert felvételt.

gyarországi politikáját, illetve a Bánát történetét kutatja. *Szabó Judit* Apátfalva történetéről ír, különös tekintettel a trianoni békeszerződés következményeire. A grafikával és táblázatokkal gazdagon illusztrált dolgozatból egyebek mellett megtudhatjuk, hogy a századelőn milyen nemzetiségek éltek Apátfalván. *Btró Csaba* hosszasan értekezik az 1849. október 15-i szőregi vérengzésről. Bár az október 15-i események rekonstrukciója nagyon nehéz feladat, mivel a források több ponton ellentmondóak, a szerző rendkívüli pontossággal és alaposággal ismerteti a tényeket. A negyvennyolcas forradalom és szabadságharc-hoz kapcsolódóan egy tanulmány és egy véleménycsokor szerepel még a lapban. *Kiss Gábor Ferenc* a hadseregállítás kezdeteiről ír, *Janicsák Csaba* pedig neves szegedi tudomány és közéleti személyiségeket kérdezett arról, hogy szerintük mi időszerű ma 1848-49 örökségéből.

S akik elmondják a véleményüket: *Balogh László* újságíró, politikus, *Btró Zoltán* főiskolai tanár, *Blazovich László* történész, levéltáros, *Dér Endre* író, *Gyulay Endre* megyés püspök, *Kiss Ernő* népművelő, *Marjanucz László* történész, *Sándor János* rendező, *Szalay István* matematikus és *Simai Mihály* költő. A lap utolsó oldalán In memoriam *László Gyula* címmel a közelmúltban elhunyt régész professzor emlékének adózik.

Szabó C. Szilárd